

ปัญญาประดิษฐ์ควรถูกจัดเก็บภาษีอากรหรือไม่ (Should Artificial Intelligence (AI) be taxed?)*

อรอร กฤษณะทรัพย์**

บทนำ

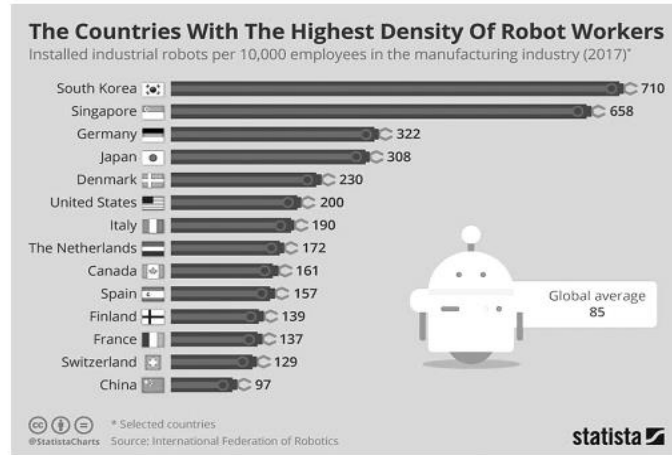
การใช้ปัญญาประดิษฐ์นับว่าเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบันมักถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่มนุษย์ หลากหลายภาคส่วนได้นำปัญญาประดิษฐ์มาใช้เพื่อทำงานของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับภาคธุรกิจที่มีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทดแทนแรงงานมนุษย์ เนื่องจากทำงานได้แม่นยำ รวดเร็ว และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจได้ด้วยเจตจำนงอิสระเช่นเดียวกับมนุษย์ ตลอดจนสามารถลดต้นทุนของสถานประกอบการจากการจ้างแรงงานได้ ด้วยเหตุนี้ จึงอาจสร้างปัญหาให้แก่ตลาดแรงงานที่อาจทำให้การจ้างงานของมนุษย์นั้นลดลง และนำไปสู่การจัดเก็บภาษีที่น้อยลงตามไปด้วย เพราะภาษีเป็นเงินที่รัฐจัดเก็บจากประชาชนและผู้ประกอบการซึ่งเป็นรายได้ของรัฐที่มีการนำไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะต่อการพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้น การนำปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทดแทนแรงงานมนุษย์จึงอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของประเทศจึงก่อให้เกิดประเด็นพิจารณาต่อไปว่า เมื่อปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างรายได้เช่นเดียวกับมนุษย์ แท้จริงแล้วนั้น ควรเสียภาษีเงินได้เช่นเดียวกับมนุษย์ด้วยหรือไม่

สาระสำคัญ

การดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ มีการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน เนื่องจากสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานที่หลากหลาย เช่น การค้นคว้าและวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตลาด การทดแทนแรงงานฝีมือมนุษย์ การผลิต การบริการลูกค้า เป็นต้น ปัญญาประดิษฐ์จึงสามารถเข้ามาแทนที่ของแรงงานมนุษย์ได้ เพราะระบบปัญญาประดิษฐ์สามารถทำงานเปรียบเสมือนมนุษย์ได้ ทั้งการคิดวิเคราะห์ จัดเก็บข้อมูลและตัดสินใจได้ด้วยเจตจำนงอิสระ การทำงานของระบบปัญญาประดิษฐ์จึงสามารถเข้ามาแทนที่ของแรงงานมนุษย์ เพราะสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำกว่ามนุษย์ รวมถึงผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนของสถานประกอบการจากการลดการจ้างงานของมนุษย์ลงได้ ปัญญาประดิษฐ์จึงสามารถตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรและเร่งการเติบโตของภาคธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาเทคโนโลยีเหล่านี้จึงเป็นที่นิยมกันแพร่หลายในประเทศทั่วโลก

* บทความประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

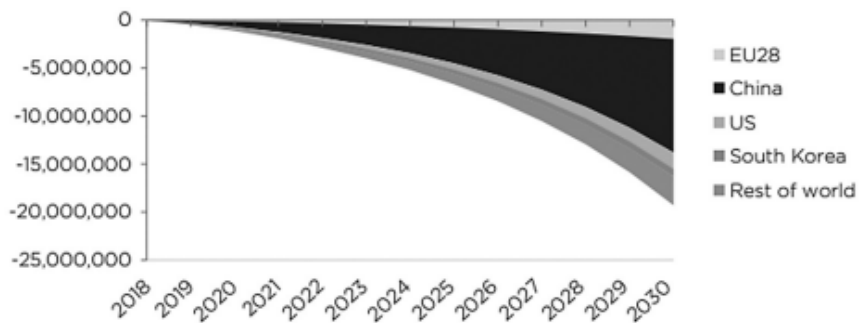

ภาพที่ ๑ แสดงการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้แทนที่แรงงานมนุษย์ในประเทศต่างๆ

ที่มา : [https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-](https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solutions%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf)

[%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solutions%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf](https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solutions%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf), หน้า ๗๒๒.

Figure 5 – Projected cumulative job losses to automation, up to 2030

Source: Oxford Economics.

ภาพที่ ๒ แสดงการคาดการณ์การสูญเสียการจ้างงานเนื่องจากการใช้ระบบอัตโนมัติ จนถึงปี ค.ศ.๒๐๓๐

ที่มา : [https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-](https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solutions%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf)

[%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solutions%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf](https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solutions%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf), หน้า ๗๒๑.

แนวความคิดของการจัดเก็บภาษีนั้นเริ่มต้นขึ้นจาก Bill Gates ผู้ก่อตั้งบริษัทไมโครซอฟต์ซึ่งเป็นบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำระดับโลกให้สัมภาษณ์กับทาง Quartz ในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ ว่า “ปัจจุบันคนงานในโรงงานที่สามารถสร้างมูลค่าจำนวน ๕๐,๐๐๐ ดอลลาร์ต้องเสียภาษีรายได้ ภาษีประกันสังคม และอื่นๆ หากมีหุ่นยนต์เข้ามาทำงานในลักษณะเดียวกัน คุณคิดว่าเราควรจัดเก็บภาษีจากหุ่นยนต์ในระดับเดียวกันหรือไม่?”^๑ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สะท้อนถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับการจัดเก็บภาษี

เมื่อพิจารณาตามหลักความเป็นกลางทางภาษี (Tax Neutrality) ที่อธิบายว่า ภาษีอากรที่จัดเก็บนั้นต้องไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ หรือส่งผลกระทบต่อในด้านต่างๆ น้อยที่สุดจากการบริโภค การลงทุน และการแข่งขันทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาถึงเพียงแค่ความมุ่งหมายของการจัดเก็บนั้นเป็นไปเพื่อความต้องการของรัฐเพียงอย่างเดียวโดยมิได้คำนึงถึงการตัดสินใจของเอกชน^๒ โดยการกระทำใดๆ ต้องไม่เป็นไปในทางที่บิดเบือนเศรษฐกิจ การใช้ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาแทนที่แรงงานของมนุษย์นั้นการจัดเก็บภาษีอากรจะไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นกลางทางภาษี กล่าวคือ รัฐอาจมีแรงจูงใจด้านการลงทุน การใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่ทำให้ผู้ประกอบการต่างๆ หันเหความสนใจมาอาศัยสิทธิประโยชน์ต่างๆ ทางภาษีจากปัญญาประดิษฐ์มากกว่า แทนที่จะต้องจ่ายค่าจ้างหรือค่าสวัสดิการอื่นๆ ให้แก่แรงงานมนุษย์ อีกทั้งเป็นการลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนของผู้ประกอบการอีกด้วย การกระทำเช่นนี้จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี^๓

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีข้อเสนอให้มีการจัดเก็บภาษีอากรจากปัญญาประดิษฐ์เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างปัญญาประดิษฐ์และแรงงานมนุษย์ และทำให้รัฐไม่สูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร อันเนื่องมาจากการว่างงานของแรงงานมนุษย์ ดังนี้^๔

^๑ Vikram Chand, Svetislav Kostić and Ariene Reis, “Taxing Artificial Intelligence and Robots: Critical Assessment of Potential Policy Solutions and Recommendation for Alternative Approaches – Sovereign Measure: Education Taxes/Global Measure: Global Education Tax or Planetary Tax”, จาก <https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solution%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf>. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗, หน้า ๗๒๙.

^๒ อมรประภา แผ่นศิลา, “มาตรการทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ในประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า ๒๙-๓๐.

^๓ อ่างแล้วเชิงจรดที่ ๒, หน้า ๗๔.

^๔ อ่างแล้วเชิงจรดที่ ๑, หน้า ๗๒๙-๗๓๓.

ก. การรับรองสถานะปัญญาประดิษฐ์เสมือนบุคคล

เมื่อปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างรายได้เฉกเช่นเดียวกับบุคคล จึงอาจทำให้ปัญญาประดิษฐ์มีสถานะเทียบเท่ากับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลตามกฎหมายที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้ อีกทั้งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอีกด้วย

ข. มาตรการสำหรับเจ้าของปัญญาประดิษฐ์

๑. การจัดเก็บรายได้จากเจ้าของปัญญาประดิษฐ์

เจ้าของปัญญาประดิษฐ์มีหน้าที่รับผิดชอบในการชำระภาษี โดยภาษีเหล่านี้จะถูกเรียกเก็บจากเงินเดือนสมมติของปัญญาประดิษฐ์โดยเทียบเท่ากับเงินเดือนที่บุคคลหนึ่งๆ จะได้รับหากทำงานในลักษณะเดียวกัน การคำนวณเงินเดือนจะพิจารณาจากเงินเดือนที่เปรียบเทียบและหักด้วยภาษีและค่าประกันสังคม ดังนั้น จึงต้องมีการแก้ไขกฎหมายแรงงานเพื่อรับรองความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของปัญญาประดิษฐ์และปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสัมพันธ์เป็นนายจ้างและลูกจ้าง

๒. การจัดเก็บภาษีอากรจากปัญญาประดิษฐ์ในฐานะวัตถุ

เจ้าของปัญญาประดิษฐ์มีหน้าที่รับผิดชอบในการชำระภาษี โดยอาจจัดเก็บในอัตราคงที่หรือแตกต่างกันตามประเภทของปัญญาประดิษฐ์ อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บในรูปแบบนี้จะเป็นการจัดเก็บจากสินทรัพย์ที่มีตัวตน (Tangible Assets) ที่ไม่มีเจตจำนงและสติปัญญาอาจขัดต่อเหตุผลที่ว่าปัญญาประดิษฐ์ต้องถูกจัดเก็บภาษีในสถานะเช่นเดียวกับมนุษย์ เนื่องจากมีความชาญฉลาดเท่าเทียมกับมนุษย์และถูกแทนที่จากแรงงานมนุษย์

ค. มาตรการสำหรับธุรกิจที่ใช้ระบบอัตโนมัติ

๑. การจำกัดการลดหย่อนหรือหักค่าเสื่อมราคาสำหรับธุรกิจที่ใช้ระบบอัตโนมัติ

ปัจจุบันหลายประเทศให้แรงจูงใจทางภาษีแก่บริษัทต่างๆ จากการลงทุนในเทคโนโลยีและเครื่องจักรสำหรับเพิ่มการผลิตและกระตุ้นนวัตกรรมต่างๆ เช่น การลดหย่อนภาษีจากเงินลงทุน ซึ่งทำให้มาตรการดังกล่าวอาจถูกพิจารณาได้ว่าเป็นการส่งเสริมการแทนที่แรงงานมนุษย์ ดังนั้น การกำจัดข้อได้เปรียบทางภาษีเหล่านี้ อาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยชะลอการแทนที่แรงงานมนุษย์ด้วยปัญญาประดิษฐ์

อย่างไรก็ดี อาจใช้การดำเนินการแบบ “การหักค่าเสื่อมราคาย้อนกลับ (Reverse Depreciation)” กล่าวคือ บริษัทจะได้รับอนุญาตให้หักค่าเสื่อมราคาจากทุนในจำนวนที่สูงขึ้นหากมีการแทนที่แรงงานปัญญาประดิษฐ์ในจำนวนที่น้อย ในขณะที่เดียวกัน หากบริษัทที่มีการแทนที่แรงงานมนุษย์ในจำนวนที่มาก ก็จะได้รับอนุญาตให้หักค่าเสื่อมราคาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

๒. การจัดเก็บภาษีเงินได้ในอัตราสูงสำหรับธุรกิจที่ใช้ระบบอัตโนมัติ

การเพิ่มอัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลสำหรับธุรกิจที่ใช้ระบบอัตโนมัติ เนื่องจากบริษัทที่แทนที่แรงงานมนุษย์ด้วยปัญญาประดิษฐ์มีแนวโน้มว่าจะมีผลผลิตสูงอันส่งผลให้มีกำไรที่สูงขึ้นด้วย ดังนั้น การเรียกเก็บภาษีในอัตราที่สูงจากฐานภาษีที่สูงขึ้นนั้นจะส่งผลให้รัฐบาลมีรายได้ที่มากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นทางที่ช่วยเพิ่มการจัดเก็บภาษีแทนจากแรงงานมนุษย์

๓. การจัดเก็บภาษีสำหรับธุรกิจที่ใช้ระบบอัตโนมัติ

เจตนารมณ์ของการการจัดเก็บภาษีจากธุรกิจอัตโนมัติ คือ เพื่อลดการเลิกจ้างหรือการแทนที่แรงงานมนุษย์ด้วยปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งอาจดำเนินการตามแนวคิดต่างๆ ได้ดังนี้

๓.๑ แนวคิดการจัดเก็บภาษีอากรจากนายจ้างตามอัตราการจ้างแรงงานมนุษย์ กล่าวคือ หากการเลิกจ้างหรือการแทนที่มีอัตราสูงขึ้น นายจ้างต้องมีส่วนร่วมต่อการสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลจากการจ่ายภาษีที่มากยิ่งขึ้นซึ่งเปรียบได้กับการชดเชยสำหรับการเลิกจ้างนั้นๆ เพราะรัฐบาลต้องการเงินเพื่อช่วยเหลือแก่ผู้ที่ต้องออกจากตลาดแรงงาน

๓.๒ แนวคิดการจัดเก็บภาษีอากรจากการจ้างงานตนเองโดยบริษัท (Corporate self-employment) โดยจะเพิ่มภาระภาษีแก่บริษัทที่ผลิตสินค้าหรือการให้บริการโดยปราศจากแรงงานมนุษย์ เป้าหมายหลักคือการเพิ่มการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนแก่ผู้ตกงาน เป้าหมายหลักคือการเพิ่มการเก็บภาษีเพื่อรับประกันการสนับสนุนผู้ที่ตกงานเนื่องจากระบบอัตโนมัติ สำหรับการคำนวณภาษีนั้น สามารถใช้สัดส่วนระหว่างกำไรของบริษัทเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงาน หากสัดส่วนนี้เกินเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด รัฐบาลสามารถเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมจากกำไรของบริษัทได้ โดยภาษีนี้อาจสามารถสะท้อนจำนวนเงินที่บริษัทหลีกเลี่ยงการจ่ายให้แก่พนักงานอันเนื่องจากการใช้ธุรกิจแบบระบบอัตโนมัติ นอกจากนี้ อาจพิจารณาจากสัดส่วนจากเกณฑ์ยอดขายแทนการใช้กำไรได้

๓.๓ แนวคิดการขยายสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับบริษัทที่จ้างแรงงานด้วยมนุษย์ โดยเป็นการจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่การลงทุนด้วยเทคโนโลยี และการเพิ่มการลดหย่อนจากค่าแรงที่ต้องจ่ายให้แก่แรงงานมนุษย์ให้มากกว่าปกติ จะทำให้มนุษย์และปัญญาประดิษฐ์ได้รับการปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน

๔. การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับธุรกิจที่ใช้ระบบอัตโนมัติ

การจัดเก็บภาษีจากมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ขึ้นเกิดขึ้นภายใต้สมมติฐานที่ว่า การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้จะส่งผลทำให้บริษัทมีผลกำไรมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราที่สูงขึ้น นอกจากนี้ หากบริษัทที่มีสัดส่วนของยอดขายสูงกว่าจำนวนพนักงานเกินกว่าระดับที่กำหนด อาจต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราที่สูงขึ้นสำหรับสินค้าหรือบริการของตน และธุรกิจที่ใช้ระบบอัตโนมัติอาจไม่ได้รับอนุญาตให้หักภาษีซื้อ (Input VAT) จากระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้

จากภาพที่ ๑^๕ แสดงให้เห็นว่า ประเทศเกาหลีได้มีการนำปัญญาประดิษฐ์เข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ในจำนวนที่สูงที่สุด โดยเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีชื่อว่า Robot tax ในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ กฎหมายกำหนดให้บริษัทได้รับอนุญาตการลงทุนจากการใช้หุ่นยนต์สามารถลดหย่อนภาษีได้ร้อยละ ๓- ๗ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการมีการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น ประเทศเกาหลีได้มีความหนาแน่นของการใช้หุ่นยนต์สูงที่สุดในโลก กล่าวคือ มีหุ่นยนต์จำนวน ๑,๐๐๐ ตัวต่อแรงงานมนุษย์จำนวน ๑๐,๐๐๐ คน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลกถึง ๘ เท่า^๖ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้รัฐบาลเกาหลีใต้ได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อลดแรงจูงใจสำหรับการลงทุนในงานด้านเทคโนโลยี ด้วยวิธีการจำกัดการลดหย่อนบางประเภทซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการเก็บ "ภาษีหุ่นยนต์" แบบทางอ้อม เนื่องจากไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ทางภาษีขึ้นใหม่ โดยก่อนการเปลี่ยนแปลงกฎหมายนั้น ธุรกิจสามารถลดหย่อนภาษีได้ร้อยละ ๓ ถึง ๗ ของจำนวนเงินลงทุนโดยขึ้นอยู่กับขนาดของธุรกิจ แต่ในระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๘ จนถึง ๒๐๑๙ อัตราดังกล่าวลดลงมาที่ร้อยละ ๒ ทั้งนี้ Christina Dimitropoulou ได้อภิปรายได้เกี่ยวกับมาตรการที่ใช้ในการจำกัดแรงจูงใจทางภาษีต่อธุรกิจด้านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์หรือหุ่นยนต์ที่มีความใกล้เคียงกับการทำงานของมนุษย์โดยการศึกษาจากระบบกฎหมายของประเทศเกาหลีใต้^๗

ในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ รัฐสภายุโรปได้ปฏิเสธแนวคิดการจัดเก็บภาษีอากรจากปัญญาประดิษฐ์ โดยทางสหพันธ์หุ่นยนต์นานาชาติ (International Federation of Robotics : IFR) ได้ออกมาสนับสนุนต่อการปฏิเสธดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาหุ่นยนต์นั้นจะลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของบริษัทและรัฐต่างๆภายในสหภาพยุโรปได้^๘

ต่อมา พระราชบัญญัติการควบคุมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของสหภาพยุโรป (European regulation on artificial intelligence (AI) : EU AI Act) ที่มีการประกาศบังคับใช้ในวันที่ ๑ สิงหาคม ค.ศ. ๒๐๒๔ โดยกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการควบคุมการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ให้เป็นไปโดยมีมนุษย์เป็น

^๕ ภาพแสดงการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้แทนที่แรงงานมนุษย์ในประเทศต่างๆ, จาก

<https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-09/International%20-%20Taxing%20Artificial%20Intelligence%20and%20Robots%20Critical%20Assessment%20of%20Potential%20Policy%20Solutions%20and%20Recommendation%20for%20Alternative%20Approaches%20-%20IBFD.pdf>,
หน้า ๗๒๒.

^๖ FutureTales LAB, "Robot Tax", จาก <https://www.futuretaleslab.com/articles/robottax>. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗

^๗ อังแล้วเชิงอรรถที่ ๑, หน้า ๗๓๑.

^๘ IFR statement on the proposed EU-wide rules on robotics, จาก

https://ifr.org/img/office/IFR_statement_on_EU_Civil_Law_Rules_Resolution.pdf. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗

ศูนย์กลางเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์และสอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมนั้น ไม่ได้มีการบัญญัติถึงการ
จัดเก็บภาษีอากรสำหรับปัญญาประดิษฐ์ไว้แต่อย่างใด^๙

ทั้งนี้ การจัดเก็บภาษีอากรปัญญาประดิษฐ์นั้น อาจส่งผลกระทบต่อด้านลบอย่างมีนัยสำคัญ
ในหลากหลายแง่มุม จึงทำให้นักวิชาการต่างๆ ได้ตั้งข้อสังเกตของปัญหาจากการจัดเก็บภาษีอากรดังกล่าว ดังนี้

๑. การกำหนดนิยามของปัญญาประดิษฐ์นั้นกระทำได้ยาก เนื่องจากไม่สามารถให้คำ
จำกัดความได้ครอบคลุมถึงเทคโนโลยีทั้งหมด และหากแต่ละประเทศมีการจำกัดนิยามที่แตกต่างกัน อาจทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีไปยังประเทศที่ใช้คำจำกัดความที่ไม่เหมือนกับประเทศของตนได้^{๑๐}

๒. การทำให้การแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมลดน้อยลง เนื่องจากบริษัทต่างๆ ไม่มีแรงจูงใจ
ที่จะลงทุนในเทคโนโลยีหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ส่งผลให้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหยุดชะงักนำไปสู่
การถดถอยทางเศรษฐกิจในระยะยาว^{๑๑}

บทสรุป

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการ
ดำเนินการของภาคธุรกิจอย่างแพร่หลาย ตลอดจนถูกนำมาแทนที่แรงงานมนุษย์ จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อรัฐ
ในการสูญเสียการจัดเก็บภาษีอากรจากเงินได้อันเนื่องมาจากแรงงานนำไปสู่แนวคิดการจัดเก็บภาษีที่เกิดจากราย
รายได้ของปัญญาประดิษฐ์ เนื่องจากปัญญาประดิษฐ์นั้นมีความชาญฉลาดและทำงานสร้างรายได้เช่นเดียวกับ
มนุษย์ อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บภาษีอากรจากปัญญาประดิษฐ์นั้นยังคงเป็นที่ถกเถียงกันเป็นอย่างมากในปัจจุบัน
ถึงผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญระยะยาว ดังนั้น รัฐบาลของประเทศต่างๆ ควรพิจารณาอย่างระมัดระวังต่อการ
ตรากฎหมายการจัดเก็บภาษีอากรดังกล่าว โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนของประโยชน์ทางสาธารณะที่รัฐอาจได้รับและ
ผลเสียที่อาจส่งผลกระทบต่อในอนาคต ตลอดจนสอดคล้องกับหลักความเป็นกลางทางภาษี (Tax Neutrality)
อันเป็นลักษณะของภาษีอากรที่ดีด้วย

*****

^๙ Sylvie Dumortier, “Is it time to tax the robots?”, จาก <https://iuslaboris.com/insights/is-it-time-to-tax-the-robots/>. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗

^{๑๐} Lewis Silkin LLP, “<https://www.futureofworkhub.info/comment/2019/12/4/robot-tax-the-pros-and-cons-of-taxing-robotic-technology-in-the-workplace>” ?”, จาก <https://iuslaboris.com/insights/is-it-time-to-tax-the-robots/>. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗

^{๑๑} Samiha Chowdhury and Nikita, “Should machines be taxed like people?”, จาก <https://blogs.lse.ac.uk/businessreview/2022/11/24/should-machines-be-taxed-like-people/>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗